

УДК 1:316.42:004

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2026.65.33>

ОНТОЛОГІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ІНФРАСТРУКТУР

Ольга Шимченко

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,

кафедра філософії

вул. Курничова 2, 61002, м. Харків, Україна

<https://orcid.org/0009-0001-8514-5596>

У статті здійснено філософський аналіз трансформації інтелектуального капіталу в умовах розвитку цифрових платформ та інфраструктурних екосистем. Актуальність дослідження зумовлена тим, що сучасні платформені середовища суттєво змінюють умови формування, циркуляції та відтворення знання, виходячи за межі традиційного розуміння інтелектуального капіталу як індивідуалізованого нематеріального ресурсу або власності. Показано, що в цифровому середовищі інтелектуальний капітал визначається не лише як актив, але як форма соціально організованого знання, що виникає у взаємодії індивідів, інституцій та технологічних систем. Метою дослідження є з'ясування онтологічного статусу інтелектуального капіталу та визначення ролі цифрових інфраструктур у процесах його соціального визнання, видимості, легітимації та включення у мережі комунікації. Методологічну основу становлять підходи соціальної філософії, інфраструктурні студії, а також концепції технічної індивідуалізації та платформеного капіталізму, представлені у працях П. Бурдье, М. Фуко, Г. Симондона, Б. Стіглера, Н. Срничека та Б. Браттона. Обґрунтовано, що цифрові платформи виступають не лише засобами передачі інформації, але і структурними умовами, які визначають можливість участі акторів у соціальних процесах, формують режими видимості та впливають на розподіл знання. Встановлено, що обмежений доступ до інфраструктур або їх нерівномірна доступність призводить до зниження видимості знання та асиметричного розподілу інтелектуального капіталу. У цьому контексті інфраструктура постає як умова соціального існування знання, а технологічна залежність інтерпретується як системна характеристика сучасних соціотехнічних середовищ, що визначає межі участі у цифровому суспільстві. Додатково підкреслюється, що інтелектуальний капітал формується у межах інфраструктурно опосередкованих практик, де його цінність визначається не лише змістом знання, але й умовами доступу, алгоритмічної обробки та включення у цифрові екосистеми, що посилює його залежність від платформених механізмів та інституційних обмежень.

Ключові слова: інтелектуальний капітал, інфраструктура, цифрове суспільство, платформи, видимість знання, соціальна участь, соціотехнічні системи, структурна технологічна залежність.

Постановка проблеми. Сучасні цифрові платформи та платформені екосистеми суттєво трансформують умови формування, використання циркуляції та відтворення інтелектуального капіталу. У межах традиційної економічної парадигми інтелектуальний капітал зазвичай розглядався як форма нематеріального ресурсу або власності, що накопичується індивідами чи організаціями [16]. Проте розвиток цифрових інфраструктур, мережевих комунікацій та платформених моделей взаємодії ставить під сумнів достатність такого підходу.

У сучасному цифровому середовищі інтелектуальний капітал визначається не лише як нематеріальний актив [12; 14], умови його соціального визнання та включення у мережі комунікації в межах відповідного соціального поля [18]. Як зазначає Н. Срничек, цифрові платформи поступово стають базовою інфраструктурою сучасної економіки,

© Шимченко О., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

організовуючи взаємодію між акторами та визначаючи способи циркуляції, видимості та відтворення інформації [27].

У цьому контексті відсутність доступу до ключових інфраструктур або обмежена інтеграція у мережі цифрової комунікації може призводити до зниження видимості знання та обмеження активності. Таким чином, проблема інтелектуального капіталу дедалі більше пов'язується з умовами функціонування інфраструктур, що визначають можливості участі у сучасних соціальних процесах.

У зв'язку з цим постає питання про онтологічний статус інтелектуального капіталу в умовах платформених екосистем, а саме про те, яким чином технологічні інфраструктури впливають на умови його існування, циркуляції та соціального визнання.

Аналіз останніх досліджень і невирішених питань. Проблематика взаємозв'язку інтелекту, капіталу та соціальних структур має тривалу теоретичну традицію у соціальній філософії. Зокрема, у концепції П. Бурдьє інтелектуальний та символічний капітал розглядаються як форми соціального капіталу, що набувають значення лише в межах певного соціального поля та через механізми визнання [17; 18]. Такий підхід підкреслює реляційний характер капіталу та залежність його цінності від структур соціальної взаємодії.

Схожу перспективу розвиває М. Фуко, який розглядає інтелектуальний капітал як елемент владних відносин. У своїх роботах він показує, що знання функціонує в межах певних режимів істини, які визначають, які висловлювання можуть бути визнані легітимними або значущими [20; 21].

У філософії техніки велике значення має підхід Г. Симондона, який розглядає технічні об'єкти не лише як інструменти, а як середовище, що формує процеси соціальної індивідуалізації та когнітивної взаємодії [26]. Цю ідею розвиває Б. Стіглер, який у концепції «третинної пам'яті» підкреслює роль технологій у структуризації колективної пам'яті та передачі знання [30; 31].

У сучасних дослідженнях цифрового суспільства значну увагу приділено платформам як новій інфраструктурній формі організації соціальних та інформаційних процесів. Так, Б. Браттон описує глобальні цифрові системи як багаторівневу архітектуру, що визначає умови ідентифікації, комунікації та управління інформаційними потоками [19], тоді як Н. Срнічек підкреслює інфраструктурний характер платформ у цифровому середовищі [27].

У вітчизняному науковому дискурсі питання трансформації інформаційного суспільства досліджуються у працях В. Сенченко, В. Бебика, О. Бутнік-Сіверського, А. Єрмоленка, В. Андрущенко, О. Шимченко та інших дослідників. У цих роботах аналізуються культурні та соціальні наслідки розвитку інформаційних технологій, зміни у структурі комунікації та роль знання у сучасному суспільстві [1; 2; 3; 4; 16].

Водночас більшість досліджень розглядають інтелектуальний капітал переважно в економічному або соціологічному вимірі. Питання його онтологічного статусу в умовах платформених інфраструктур, а також ролі технологічних систем у формуванні видимості та розподілі інтелектуального капіталу залишаються не досить дослідженими.

Цілі статті. Метою статті є філософський аналіз онтологічного статусу інтелектуального капіталу в умовах цифрових інфраструктур та платформених середовищ. Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання дослідження: 1. Прослідкувати трансформацію поняття інтелектуального капіталу в умовах цифрових інфраструктур. 2. Проаналізувати теоретичні підходи до розуміння інфраструктури у сучасній науковій літературі. 3. Дослідити феномен структурної технологічної залежності як характеристики сучасних цифрових соціальних середовищ.

Переосмислення інтелектуального капіталу. У сучасних дослідженнях інтелектуального капіталу значного поширення набула тричастинна модель, відповідно до якої він поділяється на людський, структурний (організаційний) та реляційний компоненти. Цей підхід був систематизований у працях П. Саллівана, який розглядав інтелектуальний капітал як сукупність нематеріальних ресурсів, що формуються у процесі соціальної та організаційної взаємодії [32]. Подальший розвиток цієї моделі здійснено у працях Й. Руса та співавторів, які підкресливали взаємозалежність різних форм знання у структурі інтелектуального капіталу [23].

Разом із тим у сучасній науковій літературі звертається увага на концептуальну невизначеність самого поняття інтелектуального капіталу. Як зазначають Б. Мар і К. Мустагфір, відсутність чітких визначень ускладнює формування узгодженого теоретичного дискурсу та обмежує можливості його аналізу [23]. У зв'язку з цим особливого значення набуває аналітична перспектива, з якої розглядається інтелектуальний капітал. Ще Р. Томпсон наголошував, що будь-яке наукове визначення має бути пов'язане з конкретною теоретичною перспективою, яка визначає межі інтерпретації досліджуваного явища [22].

Розвиваючи цей підхід, Б. Мар і К. Мустагфір пропонують розглядати інтелектуальний капітал через взаємозв'язок аналітичної перспективи, функціональної ролі знання та його структурних компонентів. Така інтерпретація дозволяє розглядати інтелектуальний капітал не лише як сукупність нематеріальних ресурсів, а як систему соціальних відносин, у межах яких знання набуває значення.

У цьому контексті інтелектуальний капітал постає як форма соціально організованого знання, що виникає у взаємодії людей, інституцій та організаційних структур. Людський капітал виступає носієм індивідуального досвіду і компетенцій, структурний капітал – формою інституційної пам'яті організацій, тоді як реляційний капітал відображає мережі соціальних зв'язків, у межах яких знання отримує визнання.

Трансформації сучасного суспільства істотно змінюють умови формування цих форм знання. Розвиток інформаційних технологій і глобальних комунікаційних мереж сприяє появі нових організаційних форм, у яких знання функціонує не лише як внутрішній ресурс організацій, а як елемент ширших мережевих структур [12]. У таких умовах знання набуває мережевого характеру, циркулюючи між різними учасниками взаємодії.

Як зазначають А. Москаленко, Л. Губерський та В. Іванов, інформаційна діяльність у сучасному суспільстві має подвійний характер: вона не лише відображає соціальну реальність, а й бере участь у її формуванні та трансформації [9]. У цьому контексті інформація виступає активним фактором соціальних процесів.

Отже, у сучасних умовах інтелектуальний капітал слід розглядати не лише як сукупність нематеріальних ресурсів, а як динамічну форму соціального знання, що формується у взаємодії людей, інституцій та технологічних середовищ і функціонує у межах мережевих структур циркуляції інформації.

Інфраструктура як розширення поняття структури. Розглядаючи поняття інфраструктури, доцільно звернутися до еволюції цього терміна, пов'язаної з розвитком поняття «структура». Етимологічно слово *інфраструктура* походить від латинських *infra* – підстава, фундамент та *structura* – будова, взаєморозташування елементів [6]. Поступово цей термін вийшов за межі суто економічного й технічного вжитку та почав застосовуватися для аналізу ширших соціальних процесів.

Поняття структури стало одним із центральних у працях нео- та постструктуралістів. Л. Альгюссер, М. Фуко, П. Бурдьє та Ж. Дерріда досліджували роль структур у формуванні соціальних процесів і суб'єктності. У цих підходах структура постає не лише як система

взаємопов'язаних елементів, а як механізм, що через інституції, практики та форми влади впливає на формування суб'єкта. Водночас постструктуралістська традиція підкреслює нестійкість і відкритість структур, що виявляється, зокрема, у концепції *différance* Ж. Дерріди, яка акцентує відкладеність значення та неможливість його остаточного закріплення [24]. У цьому контексті дослідники звертають увагу на динамічний характер структурних формацій, їхню історичну змінність і процеси матеріалізації соціальних практик [7].

Деякі сучасні дослідники розглядають поняття інфраструктури як подальшу еволюцію поняття структури. Так, Крістіан Мейер пов'язує виникнення інфраструктур із процесом перетворення людиною навколишнього середовища для забезпечення сталих умов існування. У цьому контексті інфраструктури можна трактувати як результат розвитку людських практик, що узгоджується з «гіпотезою екологічної ніші» Кіма Стерелні [24; 29]. Згодом це поняття набуло більш матеріалізованого значення і почало застосовуватися щодо економічних, транспортних, енергетичних та захисних систем. Водночас такі форми можуть розглядатися як прояв глибших когнітивних і соціальних структур, що стають визначальними для різних типів соціальної організації.

Інфраструктура як умова видимості знання та структурної технологічної залежності. У сучасному філософському аналізі технологій інфраструктура дедалі частіше осмислюється не як нейтральне технічне тло, а як середовище, що формує умови соціальної взаємодії, циркуляції знання та конституції значущості. У цьому сенсі інфраструктура виступає не лише засобом передачі інформації, а умовою, за якої знання може стати видимим і отримати суспільне визнання.

Теоретичні підстави такого підходу містяться у філософії техніки Г. Симондона. У праці *On the Mode of Existence of Technical Objects* [26] він показує, що технічні об'єкти не зводяться до інструментів, підпорядкованих людській діяльності, а формують особливе технологічне середовище (*milieu technique*), у межах якого розгортаються процеси індивідуальності, пізнання та соціальної взаємодії [26]. Таким чином, технічні системи виступають не лише інструментами діяльності, а середовищем, що визначає умови існування знання.

Подібна перспектива представлена і у соціальній теорії П. Бурдьє. У його концепції символічного та культурного капіталу знання набуває значущості лише в межах певного соціального поля та через механізми визнання [17; 18]. Отже, знання не є самодостатнім ресурсом; його значення формується у системі соціальних відносин. У сучасному цифровому середовищі дедалі більшу роль у цьому процесі відіграють інфраструктурні механізми – алгоритми ранжування, системи індексації та платформи поширення інформації, які визначають умови видимості знання.

Схожу логіку демонструє і М. Фуко, який розглядає знання як елемент владних відносин. У працях *The Archaeology of Knowledge* та *Power/Knowledge* він показує, що будь-яке знання функціонує в межах дискурсивних режимів, які визначають можливість висловлювання та його легітимність [20; 21]. У сучасному цифровому середовищі технологічні платформи дедалі частіше виконують роль таких інституційних механізмів, оскільки саме вони визначають способи поширення, інтерпретації та видимості інформації.

У сучасних дослідженнях цифрового суспільства ця логіка розвивається у концепції платформених інфраструктур. Н. Срнічек підкреслює, що цифрові платформи функціонують як інфраструктури, які організують взаємодію між різними акторами та визначають структуру циркуляції інформації [27]. Своєю чергою Б. Браттон описує глобальну обчислювальну інфраструктуру як багаторівневу архітектуру, що формує умови комунікації, ідентифікації та управління інформаційними потоками у цифровому середовищі [19]. Важливий вимір цієї проблеми відкриває також Б. Стіглер, який у концепції «третинної пам'яті»

підкреслює, що технічні системи організують колективну пам'ять і увагу, визначаючи способи збереження та передачі знання [30; 31].

Подібні ідеї знаходять розвиток і в українській філософській традиції. Так, В. Андрущенко підкреслює, що інформаційне суспільство створює нові умови соціальної взаємодії, у яких знання та інформація стають ключовими чинниками суспільного розвитку [1]. А. Єрмоленко звертає увагу на трансформацію публічної сфери в умовах цифрових комунікацій та зростаючу роль технологічних медіа у формуванні соціального діалогу [4].

У цьому контексті інфраструктура визначає не лише умови видимості знання, а й можливості соціальної участі. Оскільки комунікація, виробництво знання та професійна діяльність дедалі більше здійснюються через технологічні інфраструктури, включеність у такі системи стає необхідною умовою участі у сучасних соціальних процесах.

У зв'язку з цим виникає феномен структурної технологічної залежності. На відміну від поширених у масовому дискурсі уявлень про залежність від цифрових технологій як психологічну або поведінкову проблему, у соціально-філософському вимірі вона постає як структурна характеристика сучасного соціального середовища. Йдеться не про індивідуальні практики використання медіа, а про те, що технологічні інфраструктури стають базовим середовищем соціальної взаємодії.

Цифрові платформи у цьому контексті виконують функцію інфраструктур, які організують взаємодію між користувачами, даними та інформаційними сервісами [27]. Відповідно, доступ до таких інфраструктур дедалі більше визначає можливість участі у комунікативних, професійних та культурних процесах сучасного суспільства.

Таким чином, інфраструктура у сучасному цифровому суспільстві виконує не лише технічну функцію підтримки комунікації, а й онтологічну функцію: вона визначає умови існування знання, межі його видимості та можливості соціальної участі. У цьому контексті структурна технологічна залежність постає як системний ефект функціонування інфраструктурних середовищ, що організують циркуляцію знання та структурують сучасні соціальні процеси.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У статті здійснено філософський аналіз трансформації інтелектуального капіталу в умовах розвитку цифрових інфраструктур і платформених середовищ. Проведене дослідження показало, що сучасні технологічні середовища змінюють умови існування, циркуляції та соціального визнання знання.

Установлено, що інтелектуальний капітал не може розглядатися лише як сукупність індивідуальних знань, компетенцій або нематеріальних ресурсів. Його соціальна ефективність визначається структурою середовища, у якому знання функціонує. У цьому контексті інфраструктура постає не просто технічним засобом комунікації, а умовою соціального існування знання.

Аналіз концепцій Г. Симондона, Б. Стіглера, П. Бурдьє та М. Фуко дав підстави стверджувати, що технологічні системи та соціальні інститути формують механізми видимості, через які знання отримує визнання і суспільну значущість. У сучасному цифровому середовищі цю роль дедалі більшою мірою виконують платформені інфраструктури, що організують циркуляцію інформації та структурують соціальні взаємодії.

Також виявлено феномен структурної технологічної залежності, що виникає внаслідок включеності соціальних процесів у цифрові інфраструктури. На відміну від поширених у масовому дискурсі уявлень про технологічну залежність як індивідуальну чи психологічну проблему, у філософському вимірі вона постає як системна характеристика сучасного соціального середовища.

Отже, інфраструктура цифрового суспільства визначає умови, за яких знання набуває видимості, соціальної значущості та здатності впливати на суспільні процеси. У цьому контексті інтелектуальний капітал постає як динамічна форма знання, що формується у взаємодії між людьми, інституціями та технологічними системами.

Наукова новизна дослідження полягає у філософському осмисленні інтелектуального капіталу через інфраструктурний підхід. Це дає змогу розглядати інтелектуальний капітал не лише як ресурс або форму нематеріальних активів, а як феномен, що виникає у структурі соціотехнічних середовищ і залежить від умов циркуляції.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з поглибленим аналізом взаємодії інтелектуального капіталу, технологічних платформ та соціальних інститутів, а також із вивченням трансформації форм соціальної участі та відтворення інтелектуального капіталу у цифровому суспільстві.

Список використаної літератури

1. Андрущенко В.П. Освіта і знання в інформаційному суспільстві. *Гілея* : науковий вісник. 2021. № 168. С. 17–21.
2. Бебик В.М. Інформаційне суспільство та трансформація політичної комунікації. *Гілея* : науковий вісник. 2018. № 138 С. 41–49.
3. Бутнік-Сіверський О.Б. Інтелектуальний капітал: теоретичний аспект. *Інтелектуальний капітал*. 2002. № 1. С. 16–27.
4. Єрмоленко А.М. Цифрова комунікація і трансформація публічної сфери. *Філософська думка*. 2020. № 4. С. 6–22.
5. Кебуладзе В.І. Цифрова реальність і трансформація людського досвіду. *Філософська думка*. 2019. № 2. С. 81–95.
6. Кінаш І.П. Суть та зміст поняття «соціальна інфраструктура». *Вісник Хмельницького національного університету*. 2012. № 2. Т. 1. С. 202–204.
7. Малівський А.М. Людина і технології в умовах цифрової цивілізації. *Філософські обрії*. 2022. № 47. С. 34–36.
8. Маркова Н.С. Теоретико-методичні основи формування й розвитку інтелектуального капіталу : автореф. дис. канд. екон. наук. Харків, 2005. 20 с.
9. Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф., Вергун В.А. Масова комунікація : підручник. Київ : Либідь, 1997. 216 с.
10. Міщенко В.І., Шимченко О.В. Інформаційна економіка як «третя реальність». *Вісник НТУ «ХПИ»*. 2025. № 2. С. 50–58.
11. Сенченко В.В. Інтелектуальний капітал в умовах нематеріальної економіки. *Матеріали міжнародної наукової конференції*. Житомир, 2023. С. 182–196.
12. Сенченко В.В., Соловійов В.П. Віртуальні мережеві структури: формування та розвиток нематеріальних активів. Законодавче забезпечення розвитку реального сектору економіки. Київ : Вид-во «Людмила», 2020. С. 114–138.
13. Хаджинов І.В. Методологічні особливості вивчення поняття «інфраструктура» та її функцій. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2013. № 10. С. 38–41.
14. Шевченко Л.С., Грищенко О.А. Нематеріальна економіка: управління формуванням і використанням інтелектуального капіталу. Харків : Право, 2014. 404 с.
15. Шимченко О.В. Взаємозв'язок технологічної та інтелектуальної трансформації сучасної цивілізації. *Вісник НТУ «ХПИ»*. 2023. № 2. С. 38–42.
16. Шимченко О.В. Сучасні погляди на відтворення інтелектуального капіталу. *Вісник НТУ «ХПИ»*. 2024. № 2. С. 75–79.
17. Bourdieu P. *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*. Cambridge, MA : Harvard University Press, 1984. 613 p.

18. Bourdieu P. The Forms of Capital. Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education / Ed. J.G. Richardson. New York : Greenwood, 1986. P. 241–258.
19. Bratton B.H. The Stack: On Software and Sovereignty. Cambridge, MA : MIT Press, 2016. 502 p.
20. Foucault M. Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings, 1972–1977. New York : Pantheon Books, 1980. 270 p.
21. Foucault M. The Archaeology of Knowledge. New York : Pantheon Books, 1972. 245 p.
22. Marinelli L., Bartoloni S., Pascucci F., Gregori G.L., Farina Briamonte M. Genesis of an innovation-based entrepreneurial ecosystem: exploring the role of intellectual capital. *Journal of Intellectual Capital*. 2023. Vol. 24, Issue 1. P. 10–34.
23. Marr B., Moustaghfir K. Defining intellectual capital: A three-dimensional approach. *Management Decision*. 2005. Vol. 43, Issue 9. P. 1114–1128.
24. Meyer C. From Structure to Infrastructure: Some Glimpses on a Theoretical Movement in the Social Sciences and Humanities. *Rethinking Infrastructure Across the Humanities*. Bielefeld : Transcript, 2023. P. 31–50.
25. Rifkin J. The Age of Access: The New Culture of Hypercapitalism, Where All of Life Is a Paid-For Experience. New York : Tarcher/Putnam, 2000. 312 p.
26. Simondon G. On the Mode of Existence of Technical Objects. Minneapolis : Univocal Publishing, 2017. 320 p.
27. Srnicek N. Platform Capitalism. Cambridge : Polity Press, 2016. 224 p.
28. Star S.L., Ruhleder K. Steps toward an ecology of infrastructure: Design and access for large information spaces. *Information Systems Research*. 1996. Vol. 7, Issue 1. P. 111–134.
29. Sterelny K. Social Intelligence, Human Intelligence and Niche Construction. *Philosophical Transactions of the Royal Society B*. 2007. Vol. 362. P. 719–730.
30. Stiegler B. *Technics and Time*. Vol. 1: The Fault of Epimetheus. Stanford : Stanford University Press, 1998. 337 p.
31. Stiegler B. *The Automatic Society*. Vol. 1: The Future of Work. Cambridge : Polity Press, 2016. 320 p.
32. Sullivan P.H. Value-Driven Intellectual Capital: How to Convert Intangible Corporate Assets into Market Value. New York : Wiley, 2000. 336 p.
33. Zuboff S. *The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power*. New York : Public Affairs, 2019. 704 p.

ONTOLOGY OF INTELLECTUAL CAPITAL IN THE CONDITIONS OF DIGITAL INFRASTRUCTURES

Olga Shymchenko

National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”,

Department of Philosophy

2 Kyrpychova St., 61002, Kharkiv, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0001-8514-5596>

The article presents a philosophical analysis of the transformation of intellectual capital in the context of the development of digital platforms and infrastructural ecosystems. The relevance of the study is determined by the fact that contemporary platform environments significantly transform the conditions of the formation, circulation, and reproduction of knowledge, going beyond the traditional understanding of intellectual capital as an individualized intangible resource or form of property. It is shown that in the digital environment intellectual capital is defined not only as an asset, but as a form of socially organized knowledge that arises through the interaction of individuals, institutions, and technological systems.

The aim of the study is to clarify the ontological status of intellectual capital and to determine the role of digital infrastructures in the processes of its social recognition, visibility, legitimation, and inclusion in communication networks. The methodological basis consists of approaches of social philosophy, infrastructure studies, as well as concepts of technical individuation and platform capitalism, presented in the works of P. Bourdieu, M. Foucault, G. Simondon, B. Stiegler, N. Srnicek, and B. Bratton.

It is substantiated that digital platforms function not only as means of information transmission, but also as structural conditions that determine the possibilities of actors' participation in social processes, form regimes of visibility, and influence the distribution of knowledge. It is established that limited access to infrastructures or their uneven availability leads to a decrease in the visibility of knowledge and to an asymmetric distribution of intellectual capital. In this context, infrastructure appears as a condition for the social existence of knowledge, while technological dependency is interpreted as a systemic characteristic of contemporary socio-technical environments that determines the boundaries of participation in digital society.

It is additionally emphasized that intellectual capital is formed within infrastructure-mediated practices, where its value is determined not only by the content of knowledge, but also by the conditions of access, algorithmic processing, and inclusion in digital ecosystems, which strengthens its dependence on platform mechanisms and institutional frameworks.

Key words: intellectual capital, infrastructure, digital society, platforms, knowledge visibility, social participation, sociotechnical systems, structural technological dependence.

Дата першого надходження статті до видання: 27.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 28.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026